

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 207 din 26.02.2020

Dosar nr: 540/2019

Petiția nr: 4193/18.07.2019

Petent:

Reclamat: PROFITON SRL

Obiect: un articol apărut în presa locală de limba maghiară "Szekely Hirmondo", care a inițiat un sondaj de opinie cu privire la manifestarea Pride, conține comentarii cu caracter discriminator la adresa minorităților sexuale din România.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1

Numele și sediul reclamatei

2. PROFITON SRL - Târgu Secuiesc, str. Independenței nr. 1, jud. Covasna

II. Obiect și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul semnalează faptul că, în data de 17.07.2019, ora 00:20, un articol apărut în presa locală de limba maghiară "Szekely Hirmondo", ediția online, care a inițiat un sondaj de opinie cu privire la manifestarea Pride, conține comentarii cu caracter discriminator la adresa minorităților sexuale din România.

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate pentru data de 13.09.2019 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 4193/18.07.2019, petentul sesizează faptul că în data de 17.07.2019, ora 00:20, un articol apărut în presa locală de limba maghiară "Szekely Hirmondo", ediția online, conține afirmații cu caracter discriminator la adresa minorităților sexuale din România. Petentul consideră că textul sus menționat este discriminator la adresa minorităților sexuale din România, deoarece autorul consideră că oamenii trebuie să se

ascundă dacă fac parte din minoritățile sexuale. De asemenea, în viziunea autorului, la Pride participă persoane cu "bărbăția" tăiată, îmbrăcate în roz, prezentare ce aduce grave prejudicii de imagine comunității gay.

Un alt argument al petentului este acela că în articol se afirmă că gândirea sănătoasă este reprezentată de persoanele care se împotrivesc mișcării Pride, susținându-se că rezultatul sondajului efectuat de site a fost manipulat de persoane făcând parte din comunitatea LGBT.

7. Petentul solicită CNCD să ia măsurile legale împotriva reclamatului, respectiv să oblige site-ul la publicarea de scuze publice față de minoritățile sexuale și să se delimiteze de cele scrise de autorul articolului.

Susținerile reclamatului

8. Prin punctul de vedere depus cu adresa nr.5161/09.09.2019, reclamatul arată că înscrisul la care se face referire a fost un comentariu trimis de un cititor, ca răspuns la invitația ziarului de a răspunde la întrebarea: „Ce-ați zice dacă și în Trei Scaune s-ar organiza o manifestare Pride?”.

Reclamatul a subliniat faptul că pe pagina de web a ziarului, unde pot fi postate comentariile cititorilor, se menționează în mod expres: "*Conținutul scrisorilor nu reflectă în fiecare caz opinia redacției*".

De asemenea, în punctul de vedere se precizează faptul că, după ce reclamatul a primit adresa de la CNCD, a înlăturat materialul postat de cititorulla care se face referire de pe platforma de web a ziarului și care este deschisă opiniilor cititorilor.

V. Motivele de fapt și de drept

9. Colegiul director reține faptul că petiția reclamă apariția în presa locală de limba maghiară "Szekely Hirmondo", ediția online, în data de 17.07.2019, ora 00:20, a unui articol ce conține afirmații cu caracter discriminator la adresa minorităților sexuale din România. Autorul postării, un cititor al editorialului online, comentează felul în care s-a răspuns pe site la întrebarea lansată de ziar: „Ce-ați zice dacă și în Trei Scaune s-ar organiza o manifestare Pride?”. Cititorul se arată mirat de faptul că 32% dintre cititori au ales opțiunea: „Foarte bine! Aș participa chiar și eu!", iar 20% cred că este „o idee grozavă", pe care o susțin.

Cititorul a afirmat: „*Rezultatul este surprinzător deoarece, cu o zi în urmă, ponderea celor care au ales aceste două opțiuni a fost infimă, iar majoritatea respondenților a ales opțiunea „orientarea sexuală este o problemă privată” sau „mai curând aș manifesta împotriva lor”. Consider că este imposibil că, în numai 24 de ore, cititorii ziarului Szekely Hirmondo și-au pierdut mințile sau că tuturor celor gay și travestiților li s-a făcut poftă să voteze - cred mai degrabă că cineva - ca să folosesc un cuvânt „maghiar” strămoșesc - a hackuit sondajul.*

Nicio societate nu este perfectă, așa că trebuie să acceptăm: la 2-3% dintre secui le place să se mândrească cu faptul că se simt atrași de persoanele de același sex sau simt nevoia să arate întregii lumi cum arată locul de unde organele sexuale masculine le-a fost îndepărtat prin operație. Orice om normal trece sub tăcere aceste lucruri, dar există și printre noi oameni care sunt „altfel", ceea ce încă nu ar fi o problemă așa de mare. Problema începe în momentul în care ei nu sunt capabili să înțeleagă faptul că - din fericire - formează o minoritate și că majoritatea nu intră în extaz văzând „bărbați" care fac gesturi lascive pe stradă în camizole roz. Așa că, atunci când unul dintre ei vede că pe hirmondo.ro, ponderea persoanelor care gândesc sănătos reprezintă majoritatea covârșitoare, omul acela este în stare să recurgă la

trucuri pentru a schimba radical raportul respectiv.”

10. Caracterul public al afirmațiilor este indubitabil având în vedere că, potrivit legislației în vigoare, mediul online este asimilat spațiului public:

Prin Decizia nr. 4546/27.11.2014, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că mesaje postate pe rețeaua de socializare Facebook au un caracter public astfel că, extrapolând, orice manifestare din mediul online care poate fi accesibilă oricărei persoane care accesează pagina respectivă, va avea caracter public, regăsindu-se în web (internet), bazată pe un site la care utilizatorii se pot înscrie și interacționa liber cu alți utilizatori, deja înscriși.

Decizii cu o motivare asemănătoare au fost luate și de instanțele străine, existând deja o practică fundamentată în acest domeniu în state cum ar fi Irlanda, Africa de Sud sau Canada (H v W, South Gauteng High Court, Johannesburg; Pritchard v. Van Nes (2016 BCSC 686), Curtea Supremă din British Columbia).

12. Comentariul postat de cititorul E.I reprezintă opinii cu caracter dezaprobat la adresa sondajului inițiat de presa locală de limba maghiară "Szekely Hirmondo" iar petentul consideră că răspunderea pentru afirmațiile discriminatorii aparține publicației reclamate, chiar dacă postarea propriu - zisă aparține unuia dintre cititori.

În analiza acestui aspect, Colegiul director la reține următoarele:

Articolul 30 alin. (8) din Constituția României prevede: *„Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștința publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege.”*

Pe de altă parte, Curtea Europeană a Drepturilor Omului arată în Cauza I. Dalban c. României că, pentru a se pronunța în cauză, Curtea trebuie deci să țină seama de un element deosebit de important: rolul esențial jucat de presa într-o societate democratică. Dacă presa nu trebuie să depășească anumite limite, îndeosebi în ceea ce privește reputația și drepturile celorlalți, precum și necesitatea de a împiedica divulgarea unor informații confidențiale, sarcina sa este totuși comunicarea, cu respectarea datoriei și responsabilității proprii, a informațiilor și ideilor referitoare la orice problemă de interes general. Mai mult, Curtea este conștientă de faptul că libertatea în domeniul presei scrise include, de asemenea, și recurgerea la o anumită doză de exagerare, chiar de provocare.”

13. Reclamatul nu a favorizat și nici nu a incitat la utilizarea unor expresii discriminatorii, ci doar a inițiat un sondaj de opinie în care cititorii participanți aveau opțiunea de a alege din mai multe variante de răspuns, precum:

„Foarte bine! Aș participa chiar și eu!”,

„O idee grozavă, pe care o susțin”,

„Orientarea sexuală este o problemă privată”,

„Mai curând aș manifesta împotriva lor”.

Având în vedere tematica abordată, susceptibilă să nască afirmații care să lezeze drepturile minorităților sexuale, publicația a luat măsuri de delimitare față de posibilele manifestări discriminatorii, menționând în mod expres pe site: "Conținutul scrisorilor nu reflectă în fiecare caz opinia redacției" înlăturând ulterior materialul postat de cititorul la care se face referire de pe platforma de web a ziarului și care este deschisă opiniilor cititorilor.

În acest sens, Parlamentului European și Consiliul Uniunii Europene au adoptat Decizia nr. 276/1999/EC din 25 ianuarie 1999 modificată prin Decizia nr. 1151/2003/EC din 16 iunie 2003 prin care se introduce noțiunea de auto-reglementare, ca fiind modalitatea de control asupra

conținutului online prin unelte de filtrare și rating.

14. Articolul 10 din Convenția Europeană a drepturilor omului prevede că:

“1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.”

Libertatea de exprimare prevăzută de art. 10 al Convenției este una dintre aceste libertăți fundamentale, ce are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție primordială a progresului și a fericirii fiecăruia, așa cum au considerat judecătorii Curții în cauza *Handyside c. Regatului Unit*.

Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție, cum ar fi dreptul la liberă asociere, fiind totodată un drept individual, parte a libertății spirituale a fiecărui individ, dar și un drept colectiv, ce permite comunicarea cu ceilalți semeni (*Frederic Sudre, Drept internațional și European al drepturilor omului*).

Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice.

Exprimarea unei opinii presupune, în concret, exprimarea unei judecăți de valoare, ceea ce are o importanță deosebită sub aspect probator, deoarece, așa cum a decis Curtea în jurisprudența sa -cauza *De Haes et Gijssels c. Belgiei* - (mai ales raportat la libertatea presei), exactitatea judecăților de valoare nu poate fi demonstrată așa cum pot fi demonstrate faptele concrete, iar a pretinde o asemenea probă ar duce inevitabil la o îngrădire nepermisă a libertății de opinie.

15. Art. 70 din Codul civil prevede: „Dreptul la libera exprimare - (1) Orice persoană are dreptul la libera exprimare.”

Iar potrivit art. 75 alin. (2) C. civ.: „Exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință și cu respectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte nu constituie o încălcare a drepturilor prevăzute în prezenta secțiune”.

Buna-credință în exercitarea drepturilor și libertăților constituționale se interpretează coroborat cu respectarea pactelor și a convențiilor internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența curților cu atribuții în verificarea respectării acestora, normă care este concordantă cu prevederile art. 20 din Constituție.

16. Libertatea jurnalistică include de asemenea și recurgerea la o posibilă doză de exagerare, ori chiar de provocare (*Bladet Tromsø și Stensaas c. Norvegiei*). Aceste principii sunt aplicabile și în cazul publicării unor cărți, sau al altor publicații decât cele care apar ca și presa periodică (*C.S.Y. c. Turciei*) atâta vreme cât privesc chestiuni de interes general (*Société Plon c. Franței*; *Association Ekin c. Franței*). Ele se aplică de asemenea mijloacelor audiovizuale (*Jersild c. Danemarcei*) cum ar fi de exemplu radiodifuziunea (*Groppera Radio AG și alții c. Elveției*; *Radio France și alții c. Franței*; *Özgür Radyo-Ses Radyo Televizyon Yayın Yapım Ve Tanıtım A.Ş. c. Turciei*).

Având în vedere cele menționate, CNCD constată că nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu un număr de 6 voturi pentru și 2 împotriva,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare (faptele se circumscriu libertății de exprimare);
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:
 - a).
 - b). PROFITON SRL - Târgu Secuiesc, str. Independenței nr. 1, jud. Covasna.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 26.02.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC

**Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 25.03.2020

Redactată și motivată: L.G. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.